

ประวัติความเป็นมาของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้รับโอนมาจากเทศบาลเมืองนครศรีอยุธยาซึ่งเดิมสถานที่นี้เป็นที่ตั้งของโรงพยาบาลปัญจมาธिरาชอุทิศ มีเนื้อที่ ๔ ไร่ ๓ งาน ๓/๒ ตารางวา ตั้งบนเลขที่ ค.๑๓๐ ถนนอุทอง อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประวัติของโรงพยาบาลปัญจมาธिरาชอุทิศ ปรากฏในแผ่นศิลาจารึก (ยังปรากฏในปัจจุบัน ณ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพระนครศรีอยุธยา) ดังนี้

“ศุภมัศดุ พระพุทธศาสนากาลล่วงแล้ว ๒๔๕๕ พรรษา มุสิกสังวัจฉรตติกมาศอัฐมีดิถีสุกรปักษ์โสรวารสุ รียคตติกาลที่ ๑๖ พุศจิกายน รัตนโกสินทรศก ๑๓๑ ตรงกับวันบรมราชาภิเศกพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวปิยมหาราชธิราช ซึ่งเสด็จสวรรคตพลล่วงมาได้ ๒ ขวบปี เป็นกาลกำหนดสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ผู้เป็นพระอัครมเหสีในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้ทรงรับอัญเชิญของประชาชนชาวมณฑลกรุงเก่า ทรงพระราชอุสาหเสด็จขึ้นมาเปิดโรงพยาบาลที่สร้างขึ้นใหม่ในกรุงเก่า จึงได้พระราชทานนามไว้ให้เรียกว่าโรงพยาบาลปัญจมาธिरาชอุทิศ และเมื่อเสด็จทอดพระเนตรโรงพยาบาล เห็นยังขาดเครื่องจำหน่ายน้ำให้สะอาดอันเป็นสิ่งสำคัญควรมีสำหรับโรงพยาบาล จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าพระราชทานพระราชทรัพย์ ๖,๐๐๐ บาท ให้สร้างประปาสำหรับโรงพยาบาลนี้ เป็นพระราชูปการกิจในส่วนพระองค์ เพิ่มพูนประโยชน์แก่การโรงพยาบาลสืบไป

ปฐมเหตุแห่งการสร้างโรงพยาบาลปัญจมาธिरาชอุทิศนี้ จำเดิมแต่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเสด็จสวรรคต ประชาชนชาวมณฑลกรุงเก่าทุกชาติทุกชั้น บรรดาคักดีมี

ความประสงค์จะเข้าทูลกันสร้างปิยราชานุเสาวรีย์ ไว้เฉลิมพระเกียรติยศสนองพระเดชพระคุณใน พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มาคิดกันว่าเมื่อพระองค์ยังเสด็จดำรงพระชนม์อยู่ ย่อมทรงแสดง พระราชนิยมให้ปรากฏอยู่เนืองๆว่าพระองค์พอพระราชหฤทัยในบรรดากาล ซึ่งเป็นประโยชน์แก่พระ ราชอาณาจักร แลเป็นคุณแก่ไพร่ฟ้าข้าแผ่นดินยิ่งกว่าอย่างอื่น จึงได้ตกลงความเห็นพร้อมกันว่า ควรจะสร้าง โรงพยาบาลขึ้นไว้เป็นปิยราชานุเสาวรีย์ ได้นำความทั้งนี้ขึ้นกราบบังคมทูล แต่พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหา วิชาวุธพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ก็ทรงอนุโมทนา โดยทรงพระราชดำริเห็นว่า การเฉลิมพระเกียรติยศด้วย สร้างสิ่งซึ่งเป็นประโยชน์แก่มหาชน เป็นอนุสาวรีย์อันสมควรยิ่งนัก ทรงพระกรุณาโปรดเกล้ารับจะพระราชทาน พระบรมราชูปถัมภ์ให้พ้นความขัดข้องทั้งปวง พระยาโบราณราชธานินทร์สยามินทร์ภักดีพิริยพาหะ (พร เดชะ คุปต์) ข้าหลวงเทศาภิบาล จึงได้รับเป็นประธานจัดการเรียไร้ได้ทรัพย์เป็น จำนวน ๖๕,๗๕๗ บาท

อนึ่งตามความประสงค์ของผู้บริจาคทรัพย์คราวแรกมากด้วยกัน ขอให้มีส่วนได้ทำการกุศลถวายที่พระ บรมศพ เมื่อ ร.ศ.๑๒๙ จึงได้นำเงินรายนี้เข้าไปติดเทียนบูชากันณที่เทศน์ แลสดับปกรณ์ถวายที่พระบรมศพสิ้นเงิน ๒๐๐ บาท เหลือเงินไว้สำหรับบำรุงโรงพยาบาล ๑๔,๓๐๔ บาท ๔๕ สตางค์ โรงพยาบาลนี้จะได้มอบให้แพทย์ หลวงจัดการรักษาเป็นโรงพยาบาลสำหรับเมืองกรุงเทพฯต่อไป

ด้วยอำนาจกุศลบุญราศี บังเกิดแก่ความกตัญญูทเวทีเป็นที่ตั้ง อันเป็นเหตุให้สร้างโรงพยาบาลนี้ ข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายบรรดาได้ช่วยกันสร้างขอพระราชทานอุทิศส่วนกุศลถวาย แต่พระบาทสมเด็จพระ ปรเมนทรมหาจุฬาลงกรณ์พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวปิยมหาราชธิราช พระองค์เสด็จสถิตในทิพยสถานแห่งใดๆ ของจงได้ทรงรับส่วนกุศลแลทรงอนุโมทนาในประโยชน์ ซึ่งข้าพระพุทธเจ้าทั้งหลายได้พร้อมกันจัด โดยเชื่อแน่ว่า เป็นสิ่งหนึ่งซึ่งต้องตามพระราชประสงค์สนองพระเดชพระคุณในครั้งนี้ แลขอให้ความกตัญญูทเวทีจึงเป็น เยี่ยงอย่างแก่บรรดาประชาชนสืบไปในอนาคตกาลด้วยเทอญ” □

**รายนามผู้บริหารโรงพยาบาลปัญจมาธिरาชอุทิศ
และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ – ปัจจุบัน**

ชื่อ - สกุล	ปี พ.ศ.
หลวงขจรเวชกิจ	๒๕๕๖-๒๕๖๑
ขุนแก้วภัยพยาธิ	๒๕๖๘-๒๕๗๙
ขุนจันทร์เวชสมาน	๒๕๗๙-๒๕๘๓
ขุนนิพัทธ์สุขกิจ	๑๐ ก.ค ๒๕๘๓ - ๓๐ พ.ย ๒๕๙๕
ขุนสิงห์โชติสุขแพทย์	๑ ธ.ค ๒๕๙๕- ๓๑ ธ.ค ๒๕๐๐
นายแพทย์พิเชียร จารุพันธ์	๑ ม.ค ๒๕๑๗ - ๓๑ ธ.ค ๒๕๑๖
นายแพทย์สรานต์ นกุลการ	๑ ม.ค ๒๕๑๗ - ๒๖ เม.ย ๒๕๑๙
นายแพทย์พิเชียร จารุพันธ์	๒๗ เม.ย ๒๕๑๙ - ๓๐ ก.ย ๒๕๒๔
นายแพทย์สุชาติ จันทรบรรจบ	๑ ต.ค ๒๕๒๔ - ๓๑ ต.ค ๒๕๒๗
นายแพทย์มัญญู ฤทธิสิทธิ์	๑ พ.ย ๒๕๒๗ - ๙ ต.ค ๒๕๒๘
แพทย์หญิงทัศนีย์ เอมอมร	๑๐ ต.ค. ๒๕๒๘ - ๒๔ ต.ค ๒๕๓๔
นายแพทย์สมชัย ศิริกนกวิไล	๒๔ ต.ค ๒๕๓๔ - ๒๖ ม.ค ๒๕๓๖
นายแพทย์รัตนชัย จุลเนตร	๒๖ ม.ค ๒๕๓๖ - ๗ ต.ค ๒๕๓๖
นายแพทย์นรงค์สันต์ พิรกิจ (ร.ก.)	๗ ต.ค ๒๕๓๖ - ๒๙ เม.ย ๒๕๓๗
นายแพทย์อุทัย จินดาพล	๒๙ เม.ย ๒๕๓๗ - ๔ พ.ค ๒๕๓๘
นายแพทย์สามารถ ทองคำสมุทร	๔ พ.ค ๒๕๓๘ - ๑๓ ต.ค ๒๕๔๐
นายแพทย์ชาญชัย รุ่งศิริแสงรัตน์	๑๓ ต.ค ๒๕๔๐ - ๑๒ ต.ค ๒๕๔๑
นายแพทย์พิเชฐ จันทอิสสระ	๓ พ.ย ๒๕๔๑ - ๑๔ ต.ค ๒๕๔๒
นายแพทย์นพพร ชื่นกลิ่น	๑๔ ต.ค ๒๕๔๒ - ๑๙ ต.ค ๒๕๔๓
นายแพทย์ทวีเกียรติ บุญยไพศาลเจริญ	๑๙ ต.ค ๒๕๔๓ - ๑๔ ม.ค ๒๕๔๘
นายแพทย์รัตนชัย จุลเนตร	๑๙ ม.ค ๒๕๔๘ - ๓๐ ก.ย ๒๕๕๔
นายแพทย์สมชัย วิโรจน์แสงอรุณ	๑ ต.ค ๒๕๕๔ - ๒๖ ม.ค ๒๕๕๕
นายแพทย์สมพงษ์ บุญสืบชาติ	๒๗ ม.ค ๒๕๕๕ - ๑๒ ก.พ ๒๕๕๖
นายแพทย์วีระพล ธีระพันธ์เจริญ	๔ มี.ค ๒๕๕๖ - ๑๑ ก.ค ๒๕๕๖
นายแพทย์พิทยา ไพบูลย์ศิริ	๑๒ ก.ค ๒๕๕๖ - ปัจจุบัน

ประมวลภาพย้อนอดีต
 จัดทำโดย สำนักงานเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา
 (รายงานกิจการเทศบาลเมืองนครศรีอยุธยา ประจำปี ๒๕๖๘)

อาคารเดิมของโรงพยาบาลก่อนการปรับปรุง

บริเวณโรงพยาบาลเมื่อได้ปรับปรุงเสร็จแล้ว

สภาพตึกคนไข้อย่างหลังเดิม

บริเวณตึกคนไข้ชาย ด้านริมถนนอุทองในวันทำพิธีวางศิลาฤกษ์

๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๘

ภาพสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในปัจจุบัน

